

Nr. 745/C/2014

29 .05.2014

~~Deputat~~
~~PROCUROR GENERAL~~
~~LIBERIU MIHAIL NIȚU~~

**Controlul judecătorului asupra
dispoziției de redeschidere a urmăririi penale.**

Cazuri de aplicare a art. 335 alin. 4 din Codul de procedură penală.

- notă de studiu -

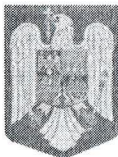
Redeschiderea urmăririi penale reprezintă unul dintre cazurile de reluare a urmăririi penale, instituție reglementată în cuprinsul Capitolului VI din Titlul I al Părții speciale a Codului de procedură penală, "*Urmărirea penală*.,.

Potrivit art. 332 alin. 1 C.p.p., urmărirea penală este reluată în caz de:

- a) încetare a cauzei de suspendare;
- b) restituire a cauzei de către judecătorul de cameră preliminară;
- c) redeschidere a urmăririi penale.

Conform art. 335 alin. 4 teza I C.p.p., redeschiderea urmăririi penale este supusă confirmării judecătorului de cameră preliminară, în termen de cel mult 3 zile, sub sancțiunea nulității.

Tot în cuprinsul art. 335 C.p.p. sunt reglementate expres cazurile în care se dispune redeschiderea urmăririi penale. Din analiza acestui text rezultă că dispoziția de redeschidere a urmăririi penale este subsecventă infirmării sau revocării ordonanței prin care s-a dispus o soluție de netrimitere în judecată.

În ceea ce privește cazurile de revocare, acestea sunt expres și limitativ prevăzute de art. 335 alin. 2 – au apărut fapte sau împrejurări noi din care rezultă că a dispărut împrejurarea pe care se întemeia clasarea - și alin. 3 – suspectul sau inculpatul nu și-a îndeplinit cu rea-credință obligațiile stabilite conform art. 318 alin. 3 C.p.p. -, deci nu comportă discuții suplimentare.

În schimb, infirmarea ordonanței prin care s-a adoptat o soluție de netrimitere în judecată nu este reglementată doar în cuprinsul art. 335 alin. 1 C.p.p., ceea ce a generat interpretări diferite cu privire o serie de aspecte, și anume:

- dacă este supusă confirmării judecătorului de cameră preliminară redeschiderea urmăririi penale ca urmare a infirmării soluției în procedura prev. de art. 336 și urm. C.p.p. sau dispozițiile art. 335 alin. 1 C.p.p. se aplică doar în cazul infirmării dispuse din oficiu;
- dacă este supusă confirmării judecătorului de cameră preliminară ordonanța de infirmare a unei soluții de renunțare la urmărirea penală, câtă vreme art. 335 alin. 1 C.p.p. se referă doar la clasare.

Dezlegarea primei probleme depinde, în opinia noastră, de modul în care înțelegem raportul dintre procedurile prevăzute de art. 335 și respectiv art. 336 și urm. C.p.p..

În situația în care apreciem că este vorba de două proceduri distincte, fără legătură între ele, atunci confirmarea de către judecătorul de drepturi și libertăți este aplicabilă doar în cazul infirmării din oficiu a soluției, nu și în procedura plângerii împotriva soluției. O astfel de interpretare, bazată exclusiv pe reglementarea celor două instituții în cuprinsul unor capitole separate, fără să existe vreo normă de trimitere care să facă legătura între ele, este, în opinia noastră, greșită.

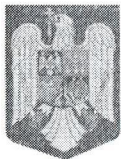
Esențială pentru o interpretare corectă este analiza completă a cazurilor în care procurorul ierarhic superior poate dispune infirmarea ordonanței prin care a fost adoptată de către procuror o soluție, indiferent de actul normativ care le prevede.

Textele de lege pe care le avem în vedere sunt următoarele:

- art. 64 alin. 3 din Legea nr. 304/2004: ”Soluțiile adoptate de procuror pot fi infirmate motivat de către procurorul ierarhic superior, când sunt apreciate ca fiind nelegale.”;
- art. 335 alin. 1 C.p.p.: ”Dacă procurorul ierarhic superior celui care a dispus soluția constată, ulterior, că nu a existat împrejurarea pe care se întemeia clasarea, infirmă ordonanța și dispune redeschiderea urmăririi penale.”;
- art. 336 alin. 1 C.p.p.: ”Orice persoană poate face plângere împotriva măsurilor și actelor de urmărire penală, dacă prin acestea s-a adus o vătămare intereselor sale legitime.”;
- art. 339 alin. 4 C.p.p.: ”În cazul soluțiilor de clasare ori de renunțare la urmărire, plângerea se face în termen de 20 de zile de la comunicarea copiei actului prin care s-a dispus soluția.”

Din textele menționate rezultă, în opinia noastră, următoarele:

1.Toate soluțiile adoptate de procuror sunt supuse controlului de legalitate al procurorului ierarhic superior și pot să fie infirmate de acesta, pentru motive de nelegalitate, inclusiv din oficiu, deci indiferent de existența vreunei plângeri din partea persoanelor interesate. O astfel de infirmare se poate dispune indiferent dacă este vorba de clasare sau renunțare la urmărirea penală, iar în cazul clasării fără a distinge după cum a fost dispusă după începerea urmăririi penale sau direct ca urmare a analizei actului de sesizare a organului de urmărire penală.

2. Toate soluțiile adoptate de procuror sunt supuse controlului privind legalitatea și temeinicia, în cazul în care împotriva acestora se formulează plângere de către orice persoană ale cărei interese au fost vătămate prin adoptarea lor.

În cazul în care găsește plângerea întemeiată, procurorul ierarhic superior admite plângerea și dispune infirmarea soluției. În situația în care în cauză a fost începută urmărirea penală, iar ulterior s-a dispus clasarea, subsecvent infirmării se va dispune redeschiderea urmăririi penale.

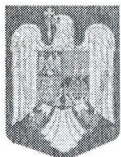
Se poate observa din cele de mai sus că nu există o dispoziție specială privind infirmarea ordonanței de clasare în acest caz, deci mecanismul aplicabil pentru soluționarea plângerii nu poate fi decât cel prevăzut de art. 335 alin. 1 și 4 C.p.p.

În sprijinul acestei interpretări pledează și faptul că, în cazul continuării procedurii în fața instanței, regulile de soluționare și soluțiile care se pot adopta sunt expres prevăzute (art. 341 C.p.p.), neexistând o normă cu care prevederile privind plângerea împotriva soluției să fie completate, ca în situația plângerii adresate prim-procurorului.

3. În cazul în care clasarea a fost dispusă doar pe baza analizei actului de sesizare, fără administrarea de probe, deci fără a se începe urmărirea penală în cauză, în mod evident, infirmarea ordonanței de clasare nu este urmată de redeschiderea urmăririi penale.

4. În condițiile în care art. 335 alin. 1 C.p.p. se referă doar la redeschiderea urmăririi penale în cazul infirmării ordonanței de clasare, renunțarea la urmărirea penală nefiind menționată, se pune problema dacă redeschiderea urmăririi penale se dispune și în cazul infirmării acestui ultim tip de soluție.

Cu privire la acest aspect, practicienii au exprimat doua puncte de vedere: unul potrivit căruia redeschiderea urmăririi penale și, implicit, confirmarea acesteia de către judecător, nu sunt obligatorii în cazul infirmării soluției de

renunțare la urmărirea penală, în lipsa unei prevederi exprese în acest sens și altul în sensul că și în acest caz este necesar a se dispune redeschiderea urmăririi, alin. 1 al art. 335 C.p.p. fiind greșit redactat.

Dacă am reține ca fiind corectă prima interpretare, ar însemna să acceptăm ideea că legiuitorul a avut în vedere două situații: cea în care se dispune clasarea, iar infirmarea soluției trebuie să fie urmată de redeschiderea urmăririi penale, și cea în care se renunță la urmărire, iar infirmarea soluției nu este urmată de redeschiderea acesteia.

Or, o astfel de soluție lipsește de consecințe juridice actul infirmării în anumite situații. Pentru o mai bună înțelegere a acestora, vom recurge la exemple practice.

În cazul în care infirmarea ordonanței de renunțare la urmărirea penală este urmată de adoptarea de către procurorul ierarhic superior a unei alte soluții (de exemplu, constatând lipsa plângerii prealabile, acesta infirmă soluția de renunțare la urmărirea penală și dispune clasarea cauzei) nu este necesar a se dispune redeschiderea urmăririi penale.

Dacă, însă, soluția este infirmată ca urmare a constatării nulității absolute a unora dintre actele de urmărire penală pe care se întemeiază (de exemplu, pentru că, în cursul urmăririi penale, nu au fost respectate dispozițiile privind asistența juridică obligatorie a minorului), pentru a se proceda la refacerea acestora este necesar să existe cadrul procesual corespunzător. Acest cadru procesual nu poate să fie altul decât urmărirea penală, ceea ce face obligatorie redeschiderea acesteia.

În plus, ipoteza potrivit căreia infirmarea ordonanței de renunțare la urmărirea penală nu trebuie urmată de redeschiderea urmăririi este în mod evident contrazisă de dispozițiile art. 335 alin. 5 C.p.p. Conform acestora, redeschiderea urmăririi penale are loc și atunci când judecătorul de cameră preliminară a admis

MINISTERUL PUBLIC
PARCHETUL DE PE LÂNGĂ ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

plângerea împotriva soluției de clasare sau renunțare la urmărirea penală. Față de conținutul acestui text, este dificil de argumentat în sensul că urmărirea penală se redeschide doar dacă soluția de renunțare la urmărirea penală a fost desființată de judecător, nu și în cazul desființării ei de către procurorul ierarhic superior, altfel spus că desființarea unei soluții produce efecte diferite în funcție de organul judiciar care a dispus-o.

Per a contrario, singura interpretare posibilă este aceea în sensul că redeschiderea urmăririi penale operează și subsecvent infirmării soluției de renunțare la urmărirea penală de către procurorul ierarhic superior, lipsa prevederii exprese fiind o deficiență a reglementării, recomandabil a fi rezolvată de lege ferenda.

Consilier al procurorului general

Alexandra Mihaela Șinc